

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Quodnam sit objectum materiale adæquatum Fidei divinæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO SECUNDA.

De objecto materiali Fidei divinæ.

OBJECTIVUM, ut in Logica dicitur solet, est duplex, Aggregationis & Attributionis: objectum Aggregationis vocatur omne illud, de quo in scientiâ aliquâ tractatur: ac proinde est aggregatum quoddam ex omnibus partialibus objectis conflatum. Objectum verò Attributionis censetur res illa, de qua in aliquâ scientiâ parte agitur, & ad quam cetera omnia, quæ in illâ scientiâ tractantur, tanquam ad finem illius ultimum referuntur, & cujus cognitio præcipuè illic intenditur. Ad plenam ergo Fidei cognitionem de utroque hoc ejus objecto inquirendum.

SECTIO PRIM A.

Quodnam sit objectum materiale adequatum Fidei divinæ.

I. Deus continetur intra objectum materiale adequatum Fidei.

DEUM intra adequatum Fidei objectum seu subiectum contineri, nulli dubium est: Fides enim nostra circa Deum versatur, unaque est ex virtutibus Theologicis.

Unde Marci II. v. 22. dixit Christus: *Habete fidem Dei.* Hinc S. Cyrillus Hierosol. Cathec. 5. sic loquitur: *Fides Deum speculatur, Deum intuetur.* Tandem multa de Deo credimus ut esse, esse Unum, Trinum, Immensum, Aeternum, Remuneratorem, &c. quod aperte ostendit eum ab objecto adequato materiali Fidei excludi non posse.

II. Res etiam creatae sunt objectum materiale Fidei divinæ.

Dico tamen secundò: non Deus tantum, sed res etiam creatae ingrediuntur objectum, seu subiectum materiale Fidei divinæ, seu infusæ. Ratio videtur clara; per fidem enim, ut constat, multa de creaturis creduntur, ut *Eva comedit pomum vitium, Cain occidit Abelem, Beata Maria semper fuit Virgo, & alia hujusmodi, quæ sunt res creatae.*

III. Objectum adequatum Fidei divinæ est quicquid Deus revelavit.

Dico tertio: proximum objectum adequatum, seu aggregationis fidei divinæ, seu Theologicæ, est quicquid Deus actu revelavit: objectum verò aggregationis remotum, est ens omne à Deo obscure revelabile, sive illud creatum sit, sive increatum, substantia sive accidens, positivum sive negativum. Ratio est: illud enim omne est objectum fidei divinæ, seu Theologicæ, in quod hujusmodi actus fidei ferri potest, seu quod ob auctoritatem Dei dicentis credere possumus, sed quicquid actu à Deo est revelatum, vel revelabile, est ejusmodi, aut proximè, aut remotè, juxta jam dicta, ergò.

IV. Objic. objecta omnia non sunt æqualiter credibilia.

Objicies primò: Omnia quæ per fidem cognoscuntur non sunt æqualiter credibilia, ergò non spectant omnia æqualiter ad objectum materiale fidei; antecedens constat: credibilitas enim &

veritas convertuntur: omnia autem non sunt æqualiter vera, necessaria enim sunt veriora contingentibus, divina creatis: ergò divina sunt magis credibilia, quàm creata, ergò res creatae non continentur directè sub objecto adequato materiali fidei.

Respondetur, omnia quæ per fidem revelantur esse æquè vera, & hoc sensu æquè credibilia; Veritas enim, ut ostendi Disp. 45. Log. Sect. sextâ, consistit in indivisibili, in eo quippe sita est, ut actus sit conformis objecto, seu illud representet sicuti est, hoc autem omni actui verò æqualiter convenit; si enim vel minimum addat, aut demat, non representat objectum sicuti est, & actus est falsus. Unde qui dicit *Petrus peccat*, Petro peccante, tam affirmat verum formaliter, quàm qui dicit *homo est animal*, vel *Deus est aeternus*, licet hi duo actus sint immutabiliores in veritate, quàm primus, cum eorum objecta sint immutabilia; unde nullo modo possunt esse falsi, quod primò actui non contingit, potuisset enim esse falsus, si nimirum elicitus fuisset; ut potuit, Petro non peccante, ut latius declaratum est in Logica.

Jam verò, si veritas, ut interdum fit, sumatur pro certitudine, est distinguendum; quamvis namque si spectentur principia intrinseca, possit unus actus esse alio certior, utpote qui firmiora & infallibilia habet principia, magisque ad verum determinata, quales sunt actus illi, qui principia sunt per se nota, ut *Quodlibet est vel non est, Omne totum est majus sua parte, si aequalibus aequalia demas, quæ remanent erunt aequalia, &c.* & vocantur dignitates: unde Disp. 49. Logica: Sect. 2. tres assignavi diversos certitudinis gradus, certitudinem moralem, physicam, & metaphysicam: hæc, inquam, esto ita se habeant, si tamen considerentur principia extrinseca, testimonium scilicet divinum, res omnes revelatae sunt æquè certæ, cum æqualiter Dei loquentis auctoritatem, ex qua tota earum certitudo provenit, sibi habeant applicatam. Quare objecta creata revelata, ut *Abraham genuit Isaac, &c.* non minùs certa sunt certitudine fidei, quàm Deus est

V. Unum Fidei objectum non est magis verum, & hoc sensu magis credibile alio.

Vna veritas non est formaliter major alia.

VI. Quo pacto unus actus intellectus sit alio certior.

Tres sunt certitudinis gradus, certitudo moralis, physica, & metaphysica.

Objecta omnia revelata, sunt æqualiter certiora.

TOM. II. *Trinus, & Vnus*, sicque objecta illa creata non minus directè spectant ad objectum adæquatum materiale fidei, quam increata, æqualiter sub eo continentur.

VII. *Diverſo modo continetur creatura sub objecto Fidei, & Charitatis.* Objicies secundò: Deus & creatura non æquè comprehenduntur sub objecto charitatis, ergo nec sub objecto fidei. Negatur tamen consequentia, in creaturâ enim non est bonitas divina, sed quædam tantum illius creata participatio, at verò divina auctoritas in dicendo, seu increata ejus veracitas æquè informat extrinsecè res creatas, ac Deum ipsum, & æqualiter iis applicatur, cum æqualiter illas revelet nobis Deus, ac seipsum, æquè enim revelat Deus Ævam comedisse pomum vetitum, ac se esse immensum.

SECTIO SECUNDA.

Quid sit objectum attributionis Fidei divinæ.

I. *Objectum attributionis à nonnullis vocatur subiectum.* **O**BJECTUM attributionis, ut supra diximus, est id de quo in aliquâ scientiæ parte agitur, & ad quod cætera omnia, quæ in scientiâ illâ tractantur, tanquam ad finem referuntur. Hinc multi cum Durando objectum attributionis vocant subiectum: objectum quippe à subiecto in hoc distinguunt, quòd quicquid in scientiâ aliquâ cognoscitur, vocetur objectum: subiectum verò aiunt esse rem illam de quâ, & in ordine ad quam cætera in illâ scientiâ cognoscuntur. Sic subiectum Physicæ est corpus naturale, objectum verò sunt quantitas, motus, ubicatio, & reliquæ ejus proprietates, ad perfectam corporis naturalis cognitionem spectantes.

II. *Diverſa de subiecto attributionis Fidei sententia.* Variæ ergo hæc in re sunt Theologorum sententiæ: aliqui actum meritorium, alii visionem beatam esse volunt objectum attributionis fidei, quod nimirum fides ad hæc ordinetur. Sed contrâ; multa enim sunt objecta fidei divinæ credita, quæ ad ista propriè non referuntur. Sic Abafalonem capillis ex arbore pendulum in aère hæfisse, Amasam à Joab occisum esse, & id genus alia, quid ad hæc obtinenda, directè saltem, conducunt. Quod si quis dicat, vel hæc objecta credero esse bonum, sicque utile ad divinam fruitionem obtinendam, idem dici posset de quacumque aliâ virtute, cum omnes actus virtutum supernaturalium sint vitæ æternæ meritorii.

III. *Volunt aliqui Christum esse objectum attributionis Fidei.* Dicunt alii objectum attributionis Fidei esse Christum, tum quia ad cognoscendum Verbum incarnatum Fides nostra primariò ordinatur, tum quia in Christo præcipua Fidei nostræ mysteria continentur. Sed contra: vel enim auctores isti de Christo loquuntur ut Deo, vel ut homine. Si primum, paulò post videbimus quid hæc de re sit dicendum; si secundum, quamvis Christi humanitas sit objectum præstantissimum, in cognitione tamen subordinatur Deo, sicque esse nequit objectum attributionis Fidei.

IV. *Deus est objectum principale Fidei.* Prima Conclusio: Deus est objectum principale Fidei. Hæc de re nulla potest esse difficultas; objectum siquidem principale alicujus artis, vel scientiæ, ut in Logicâ dixi Disp. 7. Sect. primâ, est præcipuum quod in arte illâ, vel scientiâ tractatur, etiamsi alia omnia, quæ in illâ scientiâ tractantur, ad illud non referantur: in quo differt ab objecto vel subiecto attributionis, ad quod requiritur, & sufficit, ut de illo isthic agatur,

& ut omnia, de quibus in illâ scientiâ agitur, ad illud ordinentur, sive objectum illud sit entitativè præcipuum ex iis, quæ in scientiâ illâ tractantur, sive non. Sic quamvis in libris de cælo agatur de Intelligentiis, Ipararum caelestium motricibus, & consequenter hæc sint objectum principale illorum librorum, cælum tamen ipsum est objectum eorum attributionis, utpote ad cujus cognitionem omnia, quæ in his libris tractantur, etiam ipsæ intelligentiæ, referuntur. Hinc ergo clarè constat, Deum absque omni dubio esse objectum principale Fidei, cum & de eo in hoc tractatu agatur, & objecta omnia, de quibus hic disputatur, infinitis gradibus excedat. Plura hæc de re dicta sunt i. p. d. l. f. 5. dum de objecto Theologiæ.

Secunda Conclusio: Deus non principale tantum, sed attributionis etiam est Fidei objectum: ita S. Thomas i. p. q. i. a. 7. Suarez hic, Disp. 2. Sect. 1. & 2. Valentia hic, punc. 1. §. 3. Tannerus to. 3. d. 1. q. 1. dub. 2. num. 19. Granado hic Controv. 1. tract. 1. disp. 6. num. 11. Conink Disp. 9. dub. 1. Molina, Vasquez, & alii contra Arriagam hic, d. 1. Sect. 2. 11. 8. dicentem Fidem, nec Deum, nec ullum aliud habere objectum attributionis.

Nostra tamen conclusio probatur; subiectum namque attributionis, ut diximus, est illud, circa quod ars aliqua, vel scientia præcipuè versatur, & ad cujus perfectionem cognitionem cætera, de quibus in scientiâ illâ agitur, referuntur, sed horum utrumque competit Deo, cum & præcipui Fidei actus circa Deum ejusque attributa versentur, credimus siquidem Deum esse, juxta illud Apostoli ad Hebræos 11. supra citatum: *Accedentem ad Deum oportet credere quia est, &c.* & Joan. 17. v. 3. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum. Credimus etiam eum esse Infinitum, Æternum, Immensum, Creatorem cæli & terræ, &c.* & hæc omnia de illo tanquam de subiecto prædicamus: quæ clarè ostendunt primarios quosque Fidei actus circa Deum versari.

SECTIO TERTIA.

Objectiones contendentes Deum non esse objectum attributionis Fidei.

OBJICIES primò: licet plurimi, iique primarii actus Fidei in Deum ferantur immediatè, multi tamen Deum omnino non habent pro objecto, sed res tantummodo creatas; hi ergo actus, Deum pro subiecto attributionis habere non possunt, nec ad eum hoc titulo referri. Respondetur, ad hoc ut facultas aliqua rem quampiam habeat pro subiecto attributionis, non esse necessarium ut singuli actus in illud immediatè ferantur, sic enim nulla ars, vel scientia haberet objectum attributionis, cum nulla omnino sit, cujus omnes actus in objectum illud ferantur immediatè. Ad objectum ergo attributionis, ut in Logicâ, disp. 7. Sect. 1. dixi, sufficit ut objecta omnia, quæ in illâ scientiâ cognoscuntur, ad illud in esse scibilis ordinentur, hoc est, ut illorum cognitiones ad perfectionem hujus cognitionem deferviant, & illis cognitio, objecti attributionis proprietates & perfectiones clariùs innotescant.

Objectum attributionis & principale quomodo differans.

V. *Assignatur objectum attributionis Fidei.*

VI. *Ostenditur objectum attributionis Fidei esse Deum.*

Præcipui Fidei actus circa Deum versantur.

I. *Dices: multi Fidei actus in Deum omnino non ferantur.*

Ad objectum attributionis non requiritur ne omnes actus in illud ferantur immediatè.

Eodem